

Årsberetning 1991

Pengeinstitutankenævnet

Pengeinstitutankenævnet

Sekretariat:
Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø
Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

1

Hermed afgives Pengeinstitutankenævnets årsberetning for 1991, jf. Ankenævnets vedtægters § 10, stk. 3.

- 0 - 0 - 0 - 0 -

Sagsantallet har i 1991 fortsat været stigende. I forhold til 1990 er stigningen 17,5% og sammenlignet med 1989 omtrent 25%.

I årsberetningen for 1989 blev det fremhævet, at Ankenævnet behandler et betydeligt antal klager om kautionsforhold. Dette er fortsat tilfældet. Ofte angår klagen tilfælde, hvor kautionisten ikke inden en frist på 6 måneder har modtaget underretning om låntagers udeblivelse med en ydelse på lånet. En sådan underretningspligt er foreskrevet i bank- og sparekasselovens § 41; men man får på baggrund af de klager, der forelægges Ankenævnet, det indtryk, at denne underretningspligt ofte forsømmes. Konsekvensen af for sen eller manglende underretning er, at pengeinstitutttet taber sit krav på kautionisten i det omfang, kautionistens regreskrav mod låntageren er blevet forringet. Jeg finder grund til at henstille, at pengeinstitutterne drager omsorg for, at den nævnte lovbestemmelse nøje efterleves. Et andet ofte forekommende område for klager indenfor kaution er såkaldte alskyldserklæringer, hvorved forstås kaution ikke blot for et bestemt angivet lån, men for enhver forpligtelse, som låntageren har eller senere måtte få overfor pengeinstitutttet. Jeg finder, at alskyldserklæringer i forbrugerforhold med kaution, typisk fra familie eller nære bekendte, bør undgås. Selv om disse kautioner som oftest er

beløbsbegrænsede, forekommer de uheldige, da kautionisten utvivlsomt hyppigt ikke har den fulde forståelse af erklæringens - vidtrækkende - indhold.

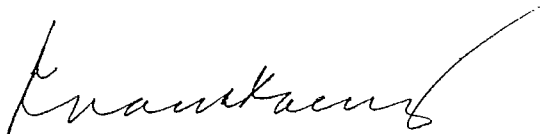
I årsberetningen for 1990 fremhævede jeg, at tvister om hæftelse for misbrug i forbindelse med bortkomst/tyveri af dankort gav anledning til et forholdsvis stort antal klagesager, hvorfor der kunne være grund til at overveje en ændring af betalingskortlovens ansvarsregler. Det er tilfredsstillende at kunne konstatere, at regeringen nu på baggrund af et af Forbrugerrådet og Finansrådet i fællesskab udarbejdet forslag har foreslået en ændring af betalingskortloven, der på rimelig måde løser de problemer, jeg påpegede.

Siden Ankenævnets etablering har nævnet fået forelagt flere klager om pengeinstitutternes fremgangsmåde ved afregning af køb/salg af børsnoterede værdipapirer, særligt det forhold, at pengeinstituttet udover vederlag i form af kurtage beregner sig et yderligere vederlag ved at afregne til en kurs, der indebærer et tillæg/fradrag i forhold til de officielle af Københavns Fondsbørs offentliggjorte kurser. Medens kurtagen fremgår af fondsafregningen, vil kunden som oftest ikke være bekendt med denne kurs-skæring. Ankenævnet har i de hidtil forelagte klager udtalt, at klagerne var uegnet til behandling i Ankenævnet og har afvist klagerne efter vedtægternes § 7, stk. 1, da en stillingtagen ville forudsætte en nærmere undersøgelse af, hvorvidt den af det indklagede pengeinstitut fulgte praksis var i overensstemmelse med almindelig praksis, og i bekræftende fald, hvorvidt denne praksis kunne anses for rimeligt begrundet. Jeg er bekendt med, at Forbrugerombudsmanden i en skrivelse af 18. december 1990 til Finansrådet - efter forudgående forhandling med de berørte myndigheder og organisationer - har anmodet om, at pengeinstitutterne iagttager bestemte retningslinier, bl.a. med hensyn til generel information af kunderne og udformning af fondsnotaer, således at tillæg/fradrag i forhold til den officielle offentliggjorte børskurs fremgår. Jeg kan for så vidt tilslutte mig de af Forbrugerombudsmanden opstillede retningslinier, men finder herudover anledning til at henstille til pengeinstitutternes

overvejelse at forlade det hidtidige afregningsprincip, således at pengeinstitutternes indtjening på området alene bestemmes af kurtagesatsen.

Pengeinstitutternes rådgivning overfor kunder, ikke blot inden for traditionelle områder, men tillige vedrørende f.eks. specielle arrangementer i udenlandske værdipapirer og valuta samt ikke mindst indenfor boligområdet ved opstilling af budgetter m.v. i forbindelse med køb af ejerbolig, giver anledning til adskillige sager for Ankenævnet. I en del tilfælde har Ankenævnet været i stand til at fastlægge grænserne for det professionsansvar i tilfælde af fejlagtig rådgivning, der påhviler pengeinstitutterne. I andre - ganske mange - tilfælde har Ankenævnet i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1, måttet afvise at behandle disse klager på grund af betydelig bevistvivl med hensyn til, hvad der faktisk er passeret mellem pengeinstituttet og kunden. Det er åbenbart, at sådan tvivl undertiden må foreligge; men det må være i alles interesse, såfremt antallet af disse tilfælde er så beskedent som muligt. Pengeinstitutterne vil kunne medvirke hertil ved i videst muligt omfang at sikre sig, at aftaler m.v. foreligger skriftligt, underskrevet af begge parter.

København, den 3. februar 1992

Ankenævnets formand

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

1.	Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere.....	5
2.	Ankenævnets kompetence m.v.....	6
3.	Statistik m.v.....	8
4.	Udvalgte kendelser.....	9

Bilag:

Ankenævnets vedtægter.....	61-69
----------------------------	-------

1. Ankenævnet, dets medlemmer og medarbejdere.

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til denne årsberetning.

Der er i 1991 ikke sket ændringer i sammensætningen af Ankenævnets formandskab, og Ankenævnets formand og næstformand er således fortsat hhv. retspræsident Frank Poulsen, SØ- og Handelsretten og højesteretsdommer, dr.jur. Peter Blok, Højesteret.

Af Ankenævnets tretten medlemmer er otte udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og fem af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller næstformanden to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Som medlemmer af Ankenævnet har i 1991 fungeret:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Direktør Bjørn Bogason, Bikuben

Regionsdirektør Hans Rex Christensen, Sparekassen Nordjylland (indtil 1. august 1991)

Vicedirektør Mogens Hvelplund, Unibank (indtil 1. august 1991)

Underdirektør Niels Bolt Jørgensen, Unibank

Regionsdirektør Arnold Kjær Larsen, Sparekassen Sydjylland (indtil 1. januar 1992)

Underdirektør Per Overbeck, Den Danske Bank (indtil 1. august 1991)

Chefjurist Erik Sevaldsen, Den Danske Bank

Underdirektør Ole Simonsen, Unibank

Afdelingsdirektør Allan Pedersen, Den Danske Bank (fra 1. august 1991)

Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank (fra 1. august 1991)

Direktør Gert Bo Gram, De Danske Provinsbankers Forening (fra 1. august 1991)

Fra 1. januar 1992 er udpeget regionsdirektør Jørn Rytter Andersen, Sparekassen Nordjylland.

Udpeget af Forbrugerrådet:

Formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden (fra 1. august 1991)

Afdelingsleder, cand.polit Søren Geckler, Forbrugerrådet (fra 1. august 1991)

Lektor Peter Møgelvang-Hansen, Handelshøjskolen i København

Formand Kirsten Nielsen, Forbrugerrådet

Sekretariatschef Lars Pedersen, De Samvirkende Invalideorganisationer

Sekretariatschef Jørn Ravn, Teknologinævnet (indtil 1. august 1991)

Som suppleant har fra 1. august 1991 fungeret sekretariatschef Jørn Ravn.

Ankenævnets sekretariat har i 1991 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand.jur. Henrik Davidsen

fuldmægtig, cand.jur. Merete Hjetting (tidligere Schummel)

sekretær Ulla Buch

sekretær Inge-Lise Kastrup

sekretær Anne Schmidt (barselsvikar fra 16. maj 1991).

2. Ankenævnets kompetence m.v.

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber." Ankenævnet har i anledning af en konkret forespørgsel udtalt, at man anser sig for kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Som følge af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven omfatter Ankenævnets kompetence dog ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Med hensyn til datterselskaber kan det nævnes, at Ankenævnet har behandlet klager over bl.a. finansieringsselskaber.

Ankenævnet behandler, jf. § 2, stk. 2, klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende privatkundeforhold.

Ankenævnet opfatter det endvidere som en betingelse for sin kompetence - som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven - at en klage angår en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke vil blive realitetsbehandlet, med mindre der samtidig foreligger en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter - også sådanne, som efter det ovenfor anførte falder udenfor Ankenævnets kompetence - behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles til det med vedkommende rets godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved bl.a. endelig dom.

Med hensyn til klager, der vedrører sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. Dette indebærer, at en klage, der indsendes af en part udenom retten, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte grunde utvivlsomt falder udenfor Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - i modsætning til sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt der efter den sagsforberedelse, som er mulig efter de regler, der gælder for Ankenævnets virksomhed, mangler faktiske oplysninger, som kan være af betydning, og som må antages at kunne tilvejebringes f.eks. i form af afhøringer, vil dette i almindelighed medføre, at klagen afvises. Derimod vil parternes afvigende opfattelse af et hændelsesforløb ikke afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevis(byrde)regler, hvis sagen anses for tilstrækkelig oplyst.

3. Statistik m.v.

Ankenævnet modtog i 1991 i alt 622 klagesager. I forhold til 1990 er der tale om en stigning på 92 sager, eller 17,5%.

Af de 622 sager verserede ved årets udgang 212 sager, mens de resterende 410 sager, tillige med 139 af de pr. 1. januar 1991 verserende 144 sager indkommet i 1989 og 1990, eller i alt 549 sager blev færdigbehandlet i 1991.

Af de 549 behandlede sager blev i alt 64 afsluttet med sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes §§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.), mens Ankenævnet afviste yderligere 22 sager. 40

sager blev afvist af Ankenævnet under henvisning til vedtægternes § 7, stk. 1. I alt 131 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om tilbagekaldelse, opfyldelse eller forlig.

I alt 292 sager blev realitetsbehandlet i 1991. Sagernes udfald var således, idet tallene for 1989-90 er medtaget til sammenligning:

	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>
Klager fuldt medhold	50	57	56
Klager delvist medhold	26	32	46
Pengeinstituttet medhold	198	184	190

I 10 tilfælde har et pengeinstitut givet underretning om, at det ikke agter at efterleve en kendelse, hvorved der er givet klageren helt eller delvis medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2, og i 5 af disse har klageren begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.

4. Udvalgte kendelser.

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de af Ankenævnet i 1991 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formanden og næstformanden. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at ville blive retningssgivende på de områder, de omfatter, for Ankenavnets fremtidige praksis.

For så vidt angår de gengivne kendelser vedrørende dankort bemærkes, at Ankenævnet efter fremkomsten af Københavns byrets dom fra februar 1991, som er indbragt for Østre Landsret, og som gik imod den af Ankenavnets flertal hidtil anlagte fortolkning af betalingskortlovens § 21, har besluttet at udsætte behandlingen af sager, hvor betydningen af PIN-kodens opbevaring i tilknytning til et dankort vil være afgørende.

Kendelse af 12. februar 1991 i sag 369/1990 (Validering ved indbetaling på pengeinstituttets girokonto).

Klageren K overførte et beløb fra sin girokonto til pengeinstituttet P's girokonto med henblik på indsættelse på sin konto hos P. P bogførte beløbet på K's konto onsdag den 4. april med rentemæssig valør tirsdag den 10. april.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand bl.a. om, at P tilpligtedes at ændre praksis i forbindelse med validering af beløb, som P modtager via postgiro.

P nedlagde påstand om frifindelse.

3 af Ankenævnets medlemmer tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P har accepteret, at indbetaling til P's afdeling kan ske ved indbetaling til afdelingens postgirokonto. At indestående på denne konto ikke forrentes eller kun forrentes med lav rente, og at overførsel af indeståendet til Nationalbanken efter det oplyste kun kan ske med flere dages forsinkelse, findes ikke med rimelighed at kunne belastes den enkelte kunde (betalingsmodtager) rentemæssigt. Den anvendte specielle valideringsregel kan desuden let føre til utilsigtede overtræk som følge af kundens ukendskab til reglen.

Vi finder herefter, at P bør ændre valideringsreglen i hvert fald således, at den kommer til at svare til den almindelige valideringsregel for indbetalinger, det vil sige således, at en indbetaling til afdelingens postgirokonto valideres på kundens konto 1 ekspeditionsdag efter den dag, da afdelingen fra Postgirokontoret modtager meddelelse om, at beløbet er krediteret afdelingens girokonto. (.....)

Det bemærkes, at vi ikke herved har taget stilling til P's almindelige valideringsregler."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder, at også den heromhandlede specielle valideringsregel må anses for vedtaget af parterne, og efter det oplyste om, hvornår P kan opnå forrentning af beløb, der indbetales til P's postgirokonto, finder vi ikke grundlag for at tilsidesætte denne valideringsregel som urimelig. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

I kendelsens konklusion pålagdes P at ændre sin valideringsregel for indbetaling til en afdelings postgirokonto således, at det indbetalte beløb valideres på kundens (betalingsmodtagerens) konto 1 ekspeditionsdag efter den dag, da afdelingen fra Postgirokontoret modtager meddelelse om, at beløbet er krediteret afdelingens girokonto.

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11 stk. 2 meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 12. februar 1991 i sag nr. 398/1990 (Validering, antal rentedage i en måned).

Klageren K konstaterede i forbindelse med indsættelse af beløb på sin konto hos pengeinstituttet P, at indbetalinger, som blev foretaget den 30. i måneder med 31. dage, blev valideret første ekspeditionsdag i den følgende måned. Således valideredes et beløb indbetalt torsdag den 30. august 1990 mandag den 3. september 1990.

Bl.a. under anbringende af, at P's valideringspraksis medførte, at klageren blev debiteret for negative renter for den 31. den 1. og den 2. i den følgende måned indbragte K sagen for Ankenævnet med påstand bl.a. om, at P tilpligtedes at tilbageføre forkert beregnede negative renter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med følgende bemærkninger:

"Det findes ikke i sig selv at kunne kritiseres, at P ved renteberegninger anvender det princip at sætte hver måned til 30 dage. Ankenævnet finder det derimod uheldigt, at anvendelsen af dette princip kommer kunden til skade i tilfælde, hvor ind- eller udbetaling efter de almindelige regler skulle have været valideret den 31. i en måned. Ankenævnet finder derfor, at P, såfremt det nævnte renteberegningsprincip fastholdes, bør udforme særlige valideringsregler for disse tilfælde, således at denne konsekvens undgås.

Det bemærkes, at Ankenævnet ikke herved har taget stilling til P's almindelige valideringsregler.

Uanset det anførte findes der ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at tage K's påstand om tilbagebetaling af "forkert beregnede renter" siden 1985 til følge."

I kendelsens konklusion pålagdes P at ændre sine valideringsregler

således, at det i tilfælde, hvor en ind- eller udbetaling efter de almindelige regler skulle have været valideret den 31. i en måned ikke kommer kunden til skade, at P ved renteberegninger anvender det princip at sætte hver måned til 30 dage.

Kendelse af 3. juni 1991 i sag nr. 401/1990 (Terminsforretning, forlængelse).

Den 3. april 1990 indgik klageren K med pengeinstituttet P en terminskontrakt med forfald den 4. maj 1990. P bekræftede terminskontrakten ved skrivelse af samme dag. I skrivelsen anmodedes K om to dage før forfald at meddele P, hvorledes K ønskede at disponere beløbet.

K kontaktede ikke P, og ved skrivelse af 2. maj 1990 bekræftede P, at terminskontrakten forlængedes til 5. juni 1990. I skrivelse af 16. maj 1990 til P protesterede K mod kontraktens forlængelse, og i juni måned opgjordes terminsforretningen med tab.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre ham tabet ved forlængelsen af terminskontrakten, ca. 40.000 kr. med påløbne renter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet bestemte med følgende bemærkninger, at P burde anerkende, at forretningen ikke var forlænget samt foretage opgørelse overfor K i overensstemmelse hermed:

"K har indgået en terminskontrakt med udløb pr. 4. maj 1990. Det forhold, at K ikke har efterkommet anmodningen om at tilkendegive P, hvorledes der skulle forholdes ved kontraktens udløb, findes ikke at have givet P nogen beføjelse til at forlænge terminskontrakten for K's regning."

Kendelse af 18. marts 1991 i sag 415/1990 (Tryghedsgaranti tillige med pant. Sekundært begunstigedes retstilling).

Klagerne K's far F havde i forbindelse med oprettelsen af en kassekredit på 85.000 kr. i pengeinstituttet P håndpantset et ejerpantebrev på 50.000 kr. med pant i F's ejendom. F havde i samme forbindelse tegnet en såkaldt "Tryghedsgaranti" i et forsikringsselskab med et maksimumbeløb på 85.000 kr. Tryghedsgarantien ville komme til udbetaling ved F's eventuelle død. Forsikringssummen ville i så fald udgøre det til enhver tid gældende kreditmaksimum på kassekreditten.

I følge Tryghedsgarantien var P indsat som uigenkaldeligt begunstiget til så stor en del af forsikringssummen, som restgælden udgjorde på dødsfaldstidspunktet. En eventuel overskydende del af forsikringssummen, skulle tilfalde forsikringstagerens nærmeste pårørende.

F afgik ved døden den 1. november 1988. F's bo blev taget under offentlig skiftebehandling som gældsfragåelsesbo og blev senere erklæret konkurs. P kvitterede ejerpantebrevet til aflysning og modtog fra forsikringsselskabet 81.661,00, som udgjorde kassekreditens restgæld incl. renter pr. dødsdagen. Restgælden udgjorde herefter 1.944,86 og betaltes til P i forbindelse med hjemtagelse af ejerskiftelån i den pantsatte ejendom.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale 47.642,11 kr. svarende til værdien af ejerpantebrevet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Indledningsvis bemærkes, at indsættelsen af P som begunstiget efter forsikringspoliceen må betragtes som en sikkerhedsstillelse.

Det findes ikke godtgjort, at F over for P havde betinget sig, at denne primært skulle søge sig fyldestgjort i andre sikkerheder

end livsforsikringen.

Da P havde sikkerhed dels i ejerpantebrevet, dels i livsforsikringen, bør P's samlede tilgodehavende imidlertid ved opgøret mellem K og boet fordeles på de to sikkerheder i forholdet mellem disses værdier, idet det kun på denne måde kan sikres, at P's valg af fyldestgørelsesobjekt ikke er til skade for enten K eller boet.

Det må efter det oplyste lægges til grund, at værdien af ejerpantebrevet var det beløb, der af den berigtigende advokat blev afregnet til boet, 47.642,11 kr., med tillæg af det beløb på 1.944,86 kr., der af advokaten blev afregnet til P, eller i alt 49.586,97 kr. Værdien af livsforsikringen var 81.661,00 kr. eller 62,22% af den samlede værdi af de to sikkerheder. Af P's tilgodehavende på 83.605,86 kr. skal herefter alene 62,22% eller 52.019,57 kr. endeligt fyldestgøres af livsforsikringen, således at K har krav på den resterende del af forsikringen, 29.641,43 kr.

Det kan ikke kritiseres, at P valgte primært at søge sig fyldestgjort i livsforsikringen. Efter at P ved modtagelsen af det resterende beløb på 1.944,86 kr. fra den berigtigende advokat havde opnået fuld dækning for sit krav, burde P imidlertid have udleveret ejerpantebrevet til K til sikkerhed for disses regreskrav mod boet. Som følge af, at P i stedet udleverede ejerpantebrevet til boet og derved tilsidesatte K's interesser, findes P over for K at hæfte for det nævnte beløb på 29.641,43 kr.

Der er ikke herved taget stilling til spørgsmålet om P's ret til regres mod boet."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2 meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 12. februar 1991 i sag nr. 417/1990 (Dankort. Misbrug).

I forbindelse med tyveri af klageren K's dankort blev kortet misbrugt ved hævning af i alt 6.000 kr. i kontantautomater og pengeautomater opstillet i bl.a. det kontoførende pengeinstitut P's afdeling.

P debiterede K's konto for 5.000 kr. i forbindelse med misbruget.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre beløbet til K's konto.

P nedlagde påstand om frifindelse.

3 medlemmer tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter § 21, stk. 1, nr. 1, i lov om betalingskort m.v. er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse, ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed." Denne bestemmelse findes uanset ordlyden også at måtte omfatte en uagtsomhed, som består i, at kortindehaveren har opbevaret PIN-koden samme sted som dankortet. I det foreliggende tilfælde har K forklaret, at hun har haft PIN-koden skrevet ned på en kassebon, som lå sammen med dankortet. K's udtalelser overfor P og under sagens behandling for Ankenævnet om, at hun mener, henholdsvis er overbevist om, at sedlen var smidt væk inden tyveriet, må forstås således, at K ikke fuldstændig vil udelukke, at sedlen fortsat lå i pungen. Da andre forklaringer på, at tyven har været i besiddelse af PIN-koden under de foreliggende omstændigheder må anses for væsentligt mindre sandsynlige, finder vi herefter at måtte lægge til grund, at sedlen med PIN-koden faktisk lå i den stjålne pung. Uanset at koden var søgt kamufleret, findes K herved at have udvist grov uagtsomhed, og vi stemmer derfor for ikke at tage klagen til følge."

2 medlemmer udtalte:

"Den ovenfor citerede bestemmelse i betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, findes efter ordlyden at måtte forstås således, at den alene omfatter uagtsomhed udvist i forbindelse med selve bortkomsten af dankortet. Da det efter det foreliggende ikke kan lægges til grund, at K i denne henseende har udvist grov uagtsomhed, stemmer vi allerede af disse grunde for at tage klagen til følge."

Kendelse af 12. februar 1991 i sag 424/90 (dankort, misbrug).

Klageren K blev en nat under ophold på en restauration, hvor han var gæst, frastjålet sin tegnebog indeholdende dankort. Kortet blev spærret næste dag, men forinden var der ved hjælp af dankortet hævet 2.000 kr. i en dankortautomat ved brug af korrekt PIN-kode.

K oplyste, at kortet sidst var anvendt som legitimation i forbindelse med udstedelse af en check den pågældende nat kl. ca. 2.00. Efter at have udfyldt checken placerede K checkhæftet i inderlommen på sin jakke og dankortet i tegnebogen i baglommen, som blev knappet. Den til kortet hørende PIN-kode var i følge K noteret i checkhæftet. Kontoførende pengeinstitut P fandt, at K havde handlet groft uagtsomt, hvorfor K efter betalingslovens § 21, stk. 1, nr. 1 selv måtte hæfte for det hævede beløb.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle godtgøre ham beløbet på 2.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkning:

"Efter § 21, stk. 1, nr. 1, i lov om betalingskort m.v. er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse, ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed". I det foreliggende tilfælde findes det ikke godtgjort, at K har udvist grov uagtsomhed i forbindelse med tyveriet af tegnebogen indeholdende bl.a. dankortet. K findes heller ikke at have udvist grov uagtsomhed ved sin omgang med koden ved at have noteret denne i et checkhæfte, der ikke var opbevaret sammen med kortet. Ankenævnet tager herefter K's påstand til følge."

Kendelse af 6. marts 1991 i sag nr. 461/1990 (Dankort, misbrug).

Ved et indbrudstyveri fra klageren K's bopæl fik K frastjålet et dankort og den til kortet hørende PIN-kode. Kortet var ifølge K opbevaret i bunden af en skrivebordsskuffe, medens koden to meter derfra var anbragt i et ringbind under afsnittet om bankpirer.

Kortet blev misbrugt af gerningsmanden, der hævede i alt 4.000 kr. på kortet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at kontoførende pengeinstitut P tilpligtedes at godtgøre ham 4.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Efter betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed". Efter de foreliggende oplysninger findes det ikke godtgjort, at K har udvist grov uagtsomhed i forbindelse med tyveriet af hans dankort, der efter det oplyste var opbevaret i en skrivebordsskuffe på bopælen, der var aflåst på gerningstidspunktet. K findes endvidere ikke - for så vidt et sådant forhold anses for omfattet af betalingskortlovens § 21, stk. 1, nr. 1, - at have handlet groft uagtsomt ved sin omgang med PIN-koden, der tillige var opbevaret på hans aflåste bopæl."

Kendelse af 18. marts 1991 i sag nr. 464/1990 (Pant, afkast, indsættelse på pantsætters indlånskonto).

Klageren K pantsatte i 1984 et værdipapirdepot hos pengeinstituttet P til sikkerhed for enhver forpligtelse, som hun selv og hendes daværende samlever S havde eller måtte få overfor P. I sikkerhedsstillelsesdokumentet var anført, at pantesikkerheden omfattede det pantsattes afkast. Afkastet indsattes på en K tilhørende konto hos P. I 1986 tiltrådte K, at S nedsatte afviklingen af sin skyld til P. Senere i 1986 meddelte P K, at der var indgået en ny aftale om afvikling af S's engagement, ligesom restgælden oplystes.

I slutningen af 1989 nægtede P K at hæve på indlånskontoen med henvisning til, at denne var omfattet af panteretten.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale indeståendet på K's konto hos P.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"P har ikke godtgjort, at det førend i slutningen af 1989 er blevet tilkendegivet K, at det afkast af de pantsatte obligationer, som blev indsat på K's indlånskonto, skulle være spærret som led i pantsætningen. Ved indsættelsen af afkastet på K's indlånskonto må P herefter anses at have givet afkald på sin panteret i dette afkast."

P pålagdes herefter at udbetale K kontoens saldo pr. 31. december 1989 med tillæg af rente heraf.

Kendelse af 18. marts 1991 i sag nr. 467/1990 (Udlån. Forkert angivelse af løbetid).

Ved lånedokument af 6. oktober 1988 ydede pengeinstituttet P klageren K et lån på 125.000 kr., der skulle afvikles med en fast ydelse på 2.700 kr. månedligt, dog således at månederne juni og december skulle være ydelsesfri. Af lånedokumentet fremgik, at lånet med den da gældende rentesats ville være tilbagebetalt ca. den 30. oktober 1994.

I oktober 1990 blev K bekendt med, at restgælden på lånet da var ca. 107.000 kr. samt, at lånet først ville være tilbagebetalt i januar 1997.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at nedbringe saldoen på K's lån pr. 30. september 1990 med 21.309,13 kr. K vedlagde i denne forbindelse en oversigt over låneafviklingen, hvorefter der betaltes 10 årlige ydelser á 2.700 kr. og en fast rente. Af denne fremgik, at der den 31. oktober 1994 ville være en restgæld på 32.268,94 kr., og at der fra samme dato ville restere 14 ydelser, før end lånet ville være afviklet den 31. marts 1996. K's påstand fremkom ved fra lånets beregnede saldo pr. 30. september 1990 at fratrække den beregnede saldo pr. 28. februar 1992 (14 ydelsesmåneder frem).

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Selv om det ikke fremgår af lånedokumentet, må det anses for aftalt i overensstemmelse med lånetilbudet, at den månedlige ydelse på 2.700 kr. ikke skulle betales i juni og december. Den i lånetilbudet og lånedokumentet angivne løbetid på ca. 6 år var herefter - som også erkendt af P - forkert beregnet."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Der findes ikke at være grundlag for at fastslå, at K burde have indset, at der forelå en fejl ved angivelsen af løbetiden, hvilket

i øvrigt heller ikke er gjort gældende af indklagede. K har herefter haft en berettiget forventning om, at lånet ville være tilbagebetalt ca. den 30. oktober 1994, dog med forbehold for den forlængelse af løbetiden, som måtte følge af renteforhøjelser uden regulering af ydelsen.

Det krav om nedsættelse af restgælden med 21.309,13 kr., som K har gjort gældende, tilsigter at stille K således, som de efter det anførte kunne forvente. Idet bemærkes, at P ikke har gjort indsigelse mod K's beregning, stemmer vi herefter for at tage påstanden til følge."

2 medlemmer udtalte:

"Efter det oplyste ville løbetiden med det i lånetilbudet angivne renteniveau have været omkring 7 år. Denne løbetid findes ikke at adskille sig så væsentligt fra den i tilbudet angivne løbetid på ca. 6 år, at K, da den nævnte forskel i løbetid alene skyldes, at K betaler for at have en kredit stillet til rådighed, i den anledning kan rejse noget krav mod P. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 23. maj 1991 i sag nr. 468/1990 (Modregning, børneydelse).

På klageren K's lønkonto hos pengeinstituttet P krediteredes den 19. oktober 1990 børneydelse med 1.650 kr. Kontoens saldo var forud for posteringen 0 kr. Seneste postering var foretaget den 7. august 1990.

Den 14. december 1990 overførtes lønkontoens saldo til modregning i saldoen på klagerens budgetkonto, som på det pågældende tidspunkt var negativ.

Af sagen fremgik i øvrigt, at klageren og dennes ægtefælle i løbet af sommeren 1990 havde skiftet pengeinstitut.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale K børneydelsen på 1.650 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det fremgår af sagen, at K og dennes ægtefælle i løbet af sommeren 1990 skiftede pengeinstitut, samt at P blev bekendt hermed. Henset hertil måtte P indse, at det beroede på en fejl, at børneydelsen i oktober 1990 indgik på K's lønkonto hos P. Betingelserne for at foretage modregning findes herefter ikke at have været til stede."

Kendelse af 5. april 1991 i sag nr. 518/1990 (Kaution. Omlægning af det sikrede lån).

Klageren K kautionerede ved særskilt kautionserklæring i 1982 for et til en søn S af pengeinstituttet P ydet lån på 135.000 kr. begrænset til 50.000 kr. Lånets løbetid var 20 år, renten variabel og den månedlige ydelse 2.175 kr.

I 1985, da restgælden var ca. 130.000 kr. og den månedlige ydelse 1.780 kr., anmodede S om rentenedsættelse. Restløbetiden udgjorde da 16 år og 9 måneder. P accepterede rentenedsættelsen på betingelse af, at der betaltes stiftelsesprovision og et ekspeditionsgebyr.

Der blev herefter oprettet et nyt gælds-brev i oktober 1985 med et lånebeløb på 134.281,72 kr., hvilket udgjorde en forhøjelse 3.714 kr. set i forhold til restgælden på lånet oprettet i 1982. Forhøjelsen udgjorde ekspeditionsgebyr og stiftelsesprovision. Gælds-brevet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.615 kr., og løbetiden var angivet til 16 år og 9 måneder, ligesom det var anført, at lånebeløbet var til indfrielse af det tidligere lån.

I november 1989 indfrie K kautionsforpligtelsen ved betaling af 34.571,51 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om tilbagebetaling af det indfrie beløb med tillæg af renter fra indfrielsestidspunktet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det fremgår af lånedokumentet oprettet i oktober 1985, at lånebeløbet er til indfrielse af kautionslånet, ligesom det fortrykte felt vedrørende kaution ikke som i lånedokumentet fra 1982 angiver K's navn. Herefter findes det betænkeligt at anse K's kautionsforpligtelse for overført til det nye lån. Da K har indfriet kautionsforpligtelsen med det påklagede beløb, bør P godtgøre K

dette."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 6. maj 1991 i sag 33/1991 (Varsel ved overførsel af indekskontrakter).

Klageren K anmodede pengeinstituttet P om, at hendes indekskontrakter, der førtes hos P, blev overført til andet pengeinstitut. P afslog dette med henvisning til, at der ikke forelå noget bopælsskifte fra K's side.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at efterkomme anmodningen om overførsel uden varsel.

P, der under sagens forberedelse for Ankenævnet erklærede, at indekskontrakterne ville kunne overføres med et varsel på 12 måneder, nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog delvis K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

3 medlemmer udtalte:

"Den foreliggende aftale af 12. oktober 1971 indeholder ingen bestemmelse om varsel ved overførsel af indekskontrakterne til et andet pengeinstitut. Når henses til, at forrentningen af indekskontrakterne er højere end forrentningen af almindelige indlånskonti, findes P dog at være berettiget til at stille krav om et vist varsel ved overførsel af sådanne konti. Dette varsel findes passende at kunne fastsættes til 3 måneder. Eftersom K har fremsat sin overførselsanmodning i december 1990, bør indekskontrakterne herefter overføres straks".

To medlemmer udtalte:

"Efter de af P's sædvanligvis anvendte almindelige forretningsbetingelser, som også forudsættes anvendt af P i denne sag, må en kunde anses forberettiget til til enhver tid at bringe kundeforholdet til ophør uden varsel, medmindre andet er aftalt. Da den foreliggende aftale af 12. oktober 1971 som anført af flertallet ikke indeholder nogen bestemmelse om varsel ved overførsel af indekskontrakterne til et andet pengeinstitut, og

da P ikke har påberåbt sig, at et varsel i øvrigt skulle være aftalt, finder disse medlemmer, at K har haft ret til at forlange overførsel uden varsel."

Kendelse af 7. oktober 1991 i sag nr. 34/1991 (Kaution, ugyldighed. Misligholdt gæld).

Klageren K¹ kautionerede i marts 1987 med 75.000 kr. for 2 debitorers engagement med pengeinstituttet P. Engagementet bestod af et erhvervslån på 200.000 kr. og en driftskredit med en trækningsret på 300.000 kr. Kautionen var tidsbegrænset til 1. maj 1988.

I maj 1988, da driftskreditens saldo udgjorde omkring 600.000 kr. (negativ), indvilgede K¹ i at forlænge sin kaution frem til 1. maj 1989.

Klagerne K²-K⁴ kautionerede i juni/juli til sikkerhed for opfyldelse af debitorernes nuværende og fremtidige forpligtelser, dog begrænset til henholdsvis 25.000 kr., 50.000 kr. og 50.000 kr. På dette tidspunkt udgjorde kassekreditens saldo fortsat 600.000 kr.

I marts 1989 meddelte P debitorerne, at den af debitorerne drevne virksomhed måtte afhændes, og i april 1989 anmodede P debitorerne om at indbetale overtræk på driftskrediten, ligesom kautionsforpligtelsen gjordes gældende overfor K¹-K⁴. K¹ indbetalte herefter sin kautionsforpligtelse.

Efter salg af debitorernes virksomhed meddelte P i september 1989 K²-K⁴, at disses kautionsforpligtelser stadig var gældende.

I september 1990 gjorde P kautionsforpligtelsen gældende overfor K²-K⁴.

K¹-K⁴ indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at kautionsforpligtelsen ikke kunne gøres gældende overfor K²-K⁴ samt at tilbagebetale K¹ den indfrieede kaution.

P nedlagde påstand om frifindelse; for så vidt angik K¹, subsidiært afvisning efter Ankenævnets vedtægters § 7.

Tre af Ankenævnets medlemmer tog klagen til følge med disse bemærkninger:

"I foråret og sommeren 1988, da K¹ accepterede at forlænge sin kautionsforpligtelse og K²-K⁴ påtog sig deres kautionsforpligtelser, var debitorernes driftskredit negativ med ca. 600.000 kr., skønt kredittens maksimum alene var 300.000 kr. eller muligvis ifølge P's oplysning - alene 200.000 kr. Vi finder, at der måtte påhvile P en forpligtelse til at gøre kautionisterne udtrykkelig opmærksom på, at der således allerede forelå en aktuel og væsentlig misligholdelse fra debitorernes side. Det er ikke godtgjort, at dette er sket, og der er heller ikke grundlag for at antage, at K¹-K⁴ på anden måde var gjort bekendt hermed. Vi finder herefter, at kautionserklæringerne må anses for uforbindende for klagerne.

For så vidt angår K¹ må det efter det foreliggende endvidere lægges til grund, at denne klager, da han indfrie sin kautionsforpligtelse den 11. maj 1989, ikke var bekendt med de nævnte omstændigheder i forbindelse med kautionens forlængelse. K¹ findes heller ikke ved passivitet at have mistet sin ret til at forlange kautionsbeløbet tilbagebetalt.

Vi stemmer herefter for at tage samtlige klageres påstande til følge."

To medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke på det foreliggende grundlag at kunne afvise, at K¹-K⁴ i forbindelse med påtagelsen af kautionsforpligtelserne af P fik oplysning om debitorernes økonomiske situation, herunder overtrækket på kassekredit, eller at K¹-K⁴ på anden måde var bekendt hermed. Vi finder herefter, at en stillingtagen til sagen ville forudsætte en bevisførelse, herunder i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Vi stemmer derfor for at afvise klagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1. "

Kendelse af 3. juni 1991 i sag 35/1991 (Løbedage ved førtidig indfrielse af pantebrev).

Klageren K var debitor i henhold til et pantebrev, som pengeinstituttet P forvaltede. Pantebrevet indestod fra debtors side uopsigeligt indtil 11. juni 1990, hvorefter det kunne indfries helt eller delvist til en termin med 3 måneders varsel.

K meddelte i august 1990 P, at han ønskede, at indfri pantebrevet. P kvitterede på K's opsigelsesskrivelse "for modtagelsen af opsigelsen af ovennævnte pantebrev til fuld indfrielse d. 11., 12. 1990". Den 11. december 1990 blev indfrielsesbeløbet hævet på K's konto i andet pengeinstitut.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre det rentetab, K havde lidt som følge af, at pantebrevet blev indfriet 7 dage for tidligt.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Bestemmelsen i pantebrevsformular A, pkt. 2, om løbedage findes sammenholdt med pkt. 1 - at måtte forstås således, at den alene finder anvendelse på betalinger, for hvilke fristen er fastsat i pantebrevet, og bestemmelsen kan derfor ikke anses for anvendelig i det foreliggende tilfælde, hvor der er tale om en ekstraordinær indfrielse efter opsigelse fra debtors side."

Kendelse af 2. juli 1991 i sag 57/1991 (Dankort, misbrug. Underretning til kortudsteder).

Ved et indbrud i klagerens K's bil mellem kl. 18.50 og 21.30 den 20. december 1988, i hvilket tidsrum bilen henstod parkeret i Store Strandstræde, København, blev K's Dankort stjålet. Kortet opbevarede i en kalender i K's mappe, der henlå i bilens aflåste bagagerum. Kortet spærredes den følgende dag kl. 9.20 efter K's henvendelse. Forinden kortets spærring var dette misbrugt ved hævnning af 2 gange 2.000,- kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med på påstand om, at kontoførende pengeinstitut P tilpligtedes at godtgøre K det hævede beløb.

P nedlagde påstand om frifindelse, idet det bl.a. anførtes, at K havde efterladt sin mappe i en bil, som henstod uden opsyn på en meget befærdet lokalitet, ligesom K i overensstemmelse med udleverede kortholderregler burde have rettet telefonisk henvendelse til PBS straks efter tyveriets opdagelse.

Et flertal af Ankenævnets medlemmer (tre medlemmer) tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter § 21, stk. 1, nr. 1, i lov om betalingskort m.v. er kortindehaveren med den beløbsgrænse på 5.000 kr., der følger af den i medfør af stk. 2 udstedte bekendtgørelse, ansvarlig for tab som følge af uberettiget brug af kortet, hvis "kortindehaveren eller nogen, som han har overladt kortet til, har mistet dette ved grov uagtsomhed". Efter de foreliggende oplysninger finder vi det ikke godtgjort, at K har udvist grov uagtsomhed i forbindelse med tyveriet af kortet. Vi finder det heller ikke mod K's benægtelse godtgjort, at K har opbevaret en seddel med PIN-koden sammen med dankortet eller på anden måde har handlet groft uagtsomt ved sin omgang med koden. Endelig finder vi ikke, at der er grundlag for at pålægge K ansvar som følge af, at han ikke straks ved opdagelsen af tyveriet rettede henvendelse til PBS, men først anmeldte kortet bortkommet næste morgen ved henvendelse til den konto-

førende afdeling. Vi stemmer derfor for at tage klagen til følge som nedenfor bestemt".

2 medlemmer udtalte:

"Vi lægger til grund, at de i sagen omhandlede beløb er hævet under anvendelse af den korrekte PIN-kode. Det må i den forbindelse anses for usandsynligt, at tyven har gættet PIN-koden i første forsøg. Vi tilsidesætter derfor K's forklaring om, at PIN-koden var utilgængelig for tyven og lægger til grund, at gerningsmanden i forbindelse med tyveriet af kortet tillige kom i besiddelse af koden. Ved således at have skabt adgang til PIN-koden i forbindelse med det stedfundne tyveri findes K at have udvist grov uagtsomhed, jf. betalingskortlovens § 21 stk. 1, nr. 1, som - uanset ordlyden - også findes at omfatte uagtsomhed omkring PIN-kodens opbevaring. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge".

Kendelse af 2. juli 1991 i sag 88/1991 (Udlån, fejlagtig angivelse af løbetid).

Klageren K lånte i marts 1980 af pengeinstituttet P 70.000 kr. I gælds brevet var anført, at "ved nedsættelse eller forhøjelse af renten ændres ydelsen således, at den oprindelige løbetid på 10 år fastholdes". Endvidere fremgik, at renten var 18,75% p.a.

Ifølge P var lånets ydelse beregnet ud fra den på lånets bevilgningstidspunkt gældende rente på 16,75%, men inden lånets udbetaling fandt sted, var renten steget til 18,75%.

K indfrie den 8. oktober 1990 under protest lånet ved betaling af 29.715,92, hvoraf 28.406,06 var restgæld pr. 30. juni 1990.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde K en dekort.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P har erkendt at have begået en fejl ved oprettelsen af gælds brevet i marts 1980, idet lånets løbetid ved en rente på 18,75% p.a. og en halvårlig ydelse på 7.330 kr. ikke som angivet i gælds brevet ville være 10 år, men 12 år og 7 måneder. Der er ikke grundlag for at fastslå, at K burde have indset, at der forelå en fejl, og K har derfor haft en berettiget forventning om, at lånet - når ydelsen som angivet i gælds brevet løbende blev tilpasset renteudviklingen - ville være afviklet efter 10 år. Det kan heller ikke bebrejdes K, at han, som det må lægges til grund, først opdagede, at der var noget galt, i foråret 1988, ligesom det ikke er godtgjort, at K i tiden herefter har udvist en sådan passivitet, at han af denne grund er afskåret fra at påberåbe sig forholdet. K, der i oktober 1990 under protest indfrie lånets restgæld ved betaling af 29.715,91 kr., findes herefter at have krav på tilbagebetaling af dette beløb med tillæg af renter som nedenfor bestemt".

K tilkendtes herefter 29.715,92 kr. med tillæg af rente efter

renteloven fra den 8. oktober 1990.

P har i medfør Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2 meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse af 3. juni 1991 i sag nr. 111/1991 (Kassekredit, overtræksrente).

Pengeinstituttet P ydede i februar 1990 klageren K en kassekredit på 50.000 kr., som skulle indfries 1. marts 1991.

Pr. 31. marts 1990 debiteredes kreditten for nettorente og provision, hvorefter saldoen udgjorde 50.573,83 kr. Pr. 30. juni, 30. september og 31. december 1990 debiteredes kreditten ligeledes nettorente og provision. I perioden var ikke foretaget andre bevægelser på kontoen, hvis saldo ved udgangen af 1990 udgjorde 57.188,44 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet bl.a. med påstand om, at P tilpligtedes at refundere den beregnede overtræksrente.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at K var bekendt med, at rente og provision af kassekreditten blev tilskrevet kvartalsvis, og K måtte derfor også være klar over, at kredittens maksimum ville blive overskredet ved første rente- og provisionstilskrivning pr. 31. marts 1990. Da det endvidere må lægges til grund, at der ikke var meddelt K nogen tilladelse til overtræk, har P herefter som udgangspunkt været berettiget til at opkræve overtræksrente efter almindelige regler herom.

Ankenævnet finder imidlertid, at P, der ikke forlangte overtrækket inddækket, inden rimelig tid burde have gjort K opmærksom på, at man beregnede sig en særlig overrente af overtrækket. Som følge heraf findes P skønsmæssigt at burde godtgøre K den overtræksrente, der er opkrævet efter den 30. juni 1990."

Kendelse af 7. oktober 1991 i sag nr. 114/1991 (Indlån, rente).

Klageren K oprettede i 1986 hos pengeinstituttet P en højt forrentet indlånskonto (K-konto). Ifølge en brochure, som K modtog ved oprettelsen, forrentedes kontoen med P's rente for indskud med 12 måneders opsigelse. I august 1987 modtog K fra P en skrivelse vedrørende kontoen, hvori bl.a. var anført, at P "..... giver stadig den høje indlånsrente, som for tiden er 6% + en sparepræmie på 2% p.a."

Rentesatsen for K-kontoen svingede i perioden fra oprettelsen til 1991 mellem 8% og 5% incl. sparepræmien, som i samme tidsrum svingede mellem 2% og 1/2%.

I 1990 ophørte P med at modtage indskud på 12 måneders opsigelse. Opsigelsesvarslet for eksisterende konti på 12 måneders opsigelse nedsattes til 3 måneder.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at godtgøre differencen mellem faktisk ydet rente og 3-månedersrenten med tillæg af 2%.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Et flertal af Ankenævnets medlemmer (3 medlemmer) pålagde P at forrente kontoen med en rente svarende til højeste almindelige indlånsrente med et tillæg på 2% p.a. Flertallet udtalte:

"Ifølge P's brochure fra 1986 forrentedes K-konti med renten for indlån på 12 måneders opsigelse, men faktisk ydede P ved K's oprettelse af kontoen i marts 1986 i tillæg hertil en "sparepræmie" på 2% p.a. Når endvidere henses til indholdet af P's skrivelse af 3. august 1987 finder vi, at K har fået en berettiget forventning om, at K-kontoen ville blive forrentet med den til enhver tid gældende højeste almindelige indlånsrente med et tillæg på 2% p.a. Vi finder, at P herefter kun kunne nedsætte dette tillæg ved at give K meddelelse herom med et rimeligt

varsel. Dette er ikke sket, idet P fra og med 1989 tværtimod ophørte med at angive rentens størrelse på de årlige kontooversigter. Vi stemmer derfor for at tage K's påstand til følge som nedenfor bestemt. Det bemærkes herved at K har anført, at hun forventede, at det særlige tillæg ville blive ydet indtil den 31. marts 1991."

To medlemmer udtalte:

"Det fremgår ikke af den af K fremlagte brochure vedrørende indlånskontoen, at der er knyttet en sparepræmie til K-kontoen, men alene, at kontoen forrentes med 12 måneders renten. Vi finder derfor ikke, at K kan have haft en berettiget forventning om, at renten på K-kontoen i hele perioden skulle ligge 2% over 12-måneders renten (højeste almindelige indlånsrente), og stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

Kendelse af 2. juli 1991 i sag nr. 128/1991 (Udlån, renteforhøjelse, helkundebetragtning).

Den 12. marts 1991 meddelte pengeinstituttet P klageren K, at renten på K's lån med virkning fra den 1. maj 1991 ville stige med 2% p.a. Som årsag anførtes, at "..... De, som aftalt ved låneoptagelsen, ikke længere har Deres lønkonto hos os."

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagekalde renteforhøjelsen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Den omhandlede renteforhøjelse for K's lån på 2% p.a. er begrundet i, at K ikke længere har sin lønkonto hos P. Ankenævnet finder, at en renteforhøjelse med denne begrundelse ikke kan anses for hjemlet ved de af P påberåbte almindelige bestemmelser, og tager derfor K's påstand til følge."

Kendelse af 14. august 1991 i sag nr. 137/1991 (Modregning. Trangsbeneficie).

Den 2. januar 1991, på hvilket tidspunkt der på klageren K's indlånskonto hos pengeinstituttet P indestod 21.794,32 kr., overførte P til K's budgetkonto, hvis saldo var 43.127,08 (negativ), 21.500 kr. Herudover havde K hos P forskellige udlån med en restgæld på i alt ca. 207.000 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 21.500 kr. fra budgetkontoen til indlånskontoen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Ved et pengeinstituts fortagelse af tvungen modregning i en indlånskonto findes der bestå en pligt for pengeinstituttet til at sikre sig, at der efter modregningen indestår tilstrækkelige midler på kontoen til dækning af leveomkostninger for kontohaveren og dennes familie frem til næste lønudbetaling jfr. princippet i retsplejelovens § 509.

I den foreliggende sag har P undladt at sikre sig som ovenfor anført, idet der efter den foretagne modregning alene henstod 294,32 kr. på K's konto. P findes derfor delvis at burde tilbageføre modregningen, og efter de foreliggende oplysninger findes det beløb, som skal tilbageføres, passende at kunne fastsættes til 5.000,- kr."

Kendelse af 2. juli 1991 i sag 166/1991 (Pantebrev, salg, tinglysningsgebyr for transportpåtegning).

I forbindelse med at klageren K til sine forældre overdrog et pantebrev, blev der af pengeinstituttet P opkrævet tinglysningsafgift med 500 kr. af K.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om at P tilpligtedes at tilbagebetale tinglysningsgebyret på 500 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Tinglysning af en transportpåtegning på et pantebrev sker i køberens interesse, og der er derfor i mangel af anden aftale ikke grundlag for at pålægge sælgeren at afholde udgifterne ved tinglysningen. Med denne begrundelse tager Ankenævnet K's påstand til følge".

Kendelse af 7. oktober 1991 i sag nr. 173/1991 (Gebyr, omprioritering).

I forbindelse med klagerne K's salg og køb af en fast ejendom oprettedes hos pengeinstituttet P deponeringskonti vedrørende såvel salg som køb. Efter at deponeringerne var foretaget, modtog P vedrørende den solgte ejendom ny slutseddel, hvorefter fremgik, at der var en ny køber af ejendommen. Senere opstod uoverensstemmelse mellem K og køber, som ikke ville underskrive skødet.

P opkrævede et gebyr på i alt 5.350 kr., der omfattede kreditetablering, indfrielse og aflysning af pantebreve, i alt 2.900 kr. samt 7 timer á 350 kr. 2.450 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P alene var berettiget til at opkræve et gebyr på ca. 2.000 kr., hvilket beløb tidligere var oplyst overfor K.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvist til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at de af P opkrævede gebyrer for kreditetablering, indfrielse af pantebreve og aflysning af pantebreve, i alt 2.900 kr., er beregnet efter P's standardtakster for omprioritering. Selv om K havde fået oplyst, at gebyret for en normal omprioritering ville udgøre ca. 2.000 kr., findes der ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte disse gebyrer.

Efter det oplyste er der ikke i forbindelse med selve omprioriteringen af den af K solgte ejendom udført ekstraordinært arbejde, som kan begrunde vederlag efter timetakst ud over de nævnte standardgebyrer. De samtaler med advokater og ejendomsmæglere m.v., som P navnlig har henvist til, har vedrørt de deponerede beløb og haft sammenhæng med forskellige problemer i forbindelse med handelernes gennemførelse. Ankenævnet finder ikke, at disse samtaler kan betragtes som et arbejde, der er bestilt af K,

eller at der efter det oplyste i øvrigt er fornødent grundlag for at pålægge disse at betale for det medgåede tidsforbrug. Som følge heraf findes P at burde tilbagebetale K det efter timetakst beregnede vederlag, 2.450 kr."

Kendelse af 12. november 1991 i sag nr. 177/1991 (Modregning, personskadeerstatning).

Klageren K tilkendtes primo 1990 en personsskadeerstatning på 192.026 kr., som indsattes på særskilt konto i et pengeinstitut. I november 1990 henvendte K sig til pengeinstituttet P medbringende 48.000 kr. i kontanter, som K ønskede indsat med 30.000 kr. på en i juni måned 1990 oprettet en millionærkonto, på hvilken der ikke tidligere var indsat beløb samt 18.000 kr. på en nyoprettet indlånskonto. Efter at P var blevet opmærksom på, at K skyldte P ca. 76.000 kr., spærredes K's konti. Det aftaltes derpå foreløbigt mellem P og K, at beløbet indsat på millionærkontoen forblev indstående, indtil K med sin advokat havde drøftet indgåelse af en afviklingsaftale med P. K fik samtidig udbetalt 18.000 kr. fra den nyoprettede indlånskonto.

P foretog senere modregning i indeståendet på millionærkontoen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 30.000 kr. til K's millionærkonto samt godtgøre K's tab som følge af, at beløbet ikke var forblevet indestående på kontoen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Efter det oplyste må det lægges til grund, at de 48.000 kr., K i november 1990 indsatte i P's afdeling med 30.000 kr. på millionærkontoen og 18.000 kr. på en nyoprettet indlånskonto, alle var hævet på den særskilte konto i et andet pengeinstitut, på hvilken K's personskadeerstatning var blevet indsat i begyndelsen af 1990. Det må endvidere lægges til grund, at K ikke har indbetalt andre beløb på millionærkontoen. Der har således for så vidt angår det på denne indsatte beløb alene været tale om en omplacering af en del af den udbetalte personskadeerstatning, der ikke har medført en sammenblanding med K's øvrige formue. Beløbet må derfor i medfør af retsplejelovens § 513, stk. 1, fortsat anses for unddraget fra retsforfølgning, hvorfor P's modregning

anses for unddraget fra retsforfølgning, hvorfor P's modregning ikke har været berettiget."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P på K's millionærkonto burde indsætte 30.000 kr. med tillæg af rente fra den 19. december 1990 efter en rentesats beregnet som den rente, der ydes for millionærkontoen, når hensyn tages til gevinstchancen.

Kendelse af 20. september 1991 i sag nr. 181/1991 (Boligsparekontrakt. Mindestindbetaling).

Klageren K oprettede i august 1981 i pengeinstituttet P en boligsparekontrakt og indskød samtidig 6.000 kr. På boligsparekontraktens forside var bl.a. anført: "..... at indbetalingerne i gennemsnit pr. år skal andrage mindst kr. 1.200." På kontraktens bagside var bl.a. anført: "Til opfyldelse af kontrakten kræves et årligt indskud på mindst kr. 1.200."

K indskød ikke yderligere beløb på kontoen.

K indbragte under anbringende af, at han ved engangsindskuddet havde opfyldt kontraktens krav om minimumsindbetaling, sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde en overrente på 4%, svarende til statspræmien.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Bestemmelsen på forsiden af boligsparekontrakten om, at "indbetalingerne i gennemsnit pr. år skal andrage mindst kr. 1.200" findes at måtte forstås som af K hævdet og må anses som værende i direkte modstrid med boligsparekontraktens almindelige vilkår pkt. 2a og 2b. Da kontraktens forside er affattet af P, bør P bære risikoen for denne uklarhed, hvorfor P mod forelæggelse af dokumentation i henhold til lovens krav herom bør godtgøre K en præmie på 4% i forbindelse med udbetaling af indeståendet på boligsparekontrakten, uanset at det årlige minimumsindskud på 1.200 kr. ikke er foretaget."

Kendelse af 21. oktober 1991 i sag nr. 186/1991 (Boligberegning, fejlekspedition. Erstatning).

Pengeinstitutet P foretog for klager K en boligberegning i forbindelse med, at K skulle overtage K's og K's tidligere samlevers fælles ejerlejlighed. Ved beregningen medtog P fejlagtigt lejeværdien som et fradrag i positiv kapitalindkomst, hvorefter K's rådighedsbeløb månedligt ville være 3.223 kr. efter lejlighedens overtagelse. K overtog derpå samleverens ideelle andel.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende sit erstatningsansvar i forbindelse med den foretagne økonomiberegning.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Som sagen foreligger til afgørelse for Ankenævnet, angår denne alene spørgsmålet, om der for P består et erstatningsansvar overfor K i anledning af den af P foretagne - erkendt fejlbehæftede - boligberegning, men angår ikke spørgsmålet, om K har lidt et tab, for hvilket der med føje kan kræves erstatning. Da det måtte være klart for P, at P's beregning var bestemmende for K's afgørelse om eventuel overtagelse af samleverens ideelle andel af ejerlejligheden, og da fejlen ikke kan anses for uvæsentlig, findes klagen at burde tages til følge."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P burde anerkende at være erstatningsansvarlig vedrørende K's tab i anledning af den af P foretagne boligberegning. Endvidere anførtes, at Ankenævnet ikke herved havde taget stilling til størrelsen af K's tab.

Kendelse af 12. november 1991 i sag nr. 187/1991 (Pant, alskylds-
erklæring, fusion).

Til sikkerhed for et af klageren K og dennes samlever S ydet lån af pengeinstituttet X, håndpantssatte K og S et ejerpantebrev på 440.000 kr. tinglyst i K's og S's faste ejendom. Af håndpantssætningserklæringen fremgik, at pantsætningen skete til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som K og S havde eller senere måtte få overfor X.

I foråret 1990 gennemførtes en fusion mellem X, pengeinstituttet P og pengeinstituttet Y med P som det fortsættende selskab.

I efteråret 1990 ønskede S at overdrage sin andel af den fælles ejendom til K, hvorefter P blev anmodet om at tiltræde, at ejerpantebrevet på 440.000 kr. blev overdraget til K.

P tiltrådte K's anmodning dog bl.a. på betingelse af, at ejerpantebrevet fortsat deponeredes til sikkerhed for alt mellemværende mellem P og to interessentskaber med S og en trediemand, som interessenter. Alternativt var P villig til at udlevere ejerpantebrevet mod indfrielse af det i 1987 ydede lån.

Af sagen fremgik endvidere, at Y og P i 1989 havde ydet de to interessentskaber kreditter.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at ejerpantebrevet på 440.000 kr. alene tjente P til sikkerhed for restgæld i henhold til det i 1987 ydede lån.

P nedlagde påstand principalt om afvisning under henvisning til, at en anerkendelsesklage faldt udenfor Ankenævnets kompetence, da der ikke var tale om en konkret og aktualiseret formueretlig tvist. Subsidiært nedlagde P påstand om frifindelse.

K anførte til støtte for, at sagen burde realitetsbehandles, at der var tale om en konkret og aktuel formueretlig tvist, som også ville kunne tages under pådømmelse ved de almindelige domstole. Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Af de af K anførte grunde finder Ankenævnet, at den indgivne klage kan realitetsbehandles.

Pantsætningen af ejerpantebrevet på 440.000 kr. skete til sikkerhed for enhver forpligtelse, K og S havde eller måtte få overfor X. Det forhold, at P ved fusionen med X og Y er indtrådt i disse bankers rettigheder, kan ikke bevirke, at ejerpantebrevet efter fusionen anses for stillet til sikkerhed tillige for de engagementer, som S forud herfor havde indgået med henholdsvis P og Y. Ankenævnet tager derfor K's påstand til følge."

Kendelse af 22. november 1991 i sag nr. 263/1991 (Pantebrev, opsigelse).

Pengeinstituttet P bestyrede på vegne en kreditor E et pantebrev på såkaldte "pensionskassevilkår". I december 1990 bekræftede P overfor pantebrevets debitor K dennes opsigelse af pantebrevet pr. 1. marts 1991.

Den 27. februar 1991 tilbød E K at lade pantebrevet fortsætte mod at nedsætte pantebrevets rente fra 16% til 12% fra den 1. september 1991. Tilbuddet var gældende frem til 12. marts 1991.

P afgav den 15. marts 1991 påkrav i henhold til tinglysningslovens § 42, a, stk. 2, da ydelsen pr. 1. marts 1991 ikke betaltes. Samtidig meddelte P, at pantebrevet herefter kun kunne indfries til en termin med 3 måneders varsel.

Efter at K havde protesteret herimod, besluttede P at fastholde K's opsigelse af pantebrevet pr. 1. marts 1991.

I forbindelse med K's indfrielse af pantebrevet, beregnede P sig påkravsgebyr 2% dels af restgælden pr. 1. marts 1991 dels af terminsydelsen pr. 1. marts 1991. Endvidere beregnede P rente med 16% frem til indfrielsestidspunktet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P ikke var berettiget til at opkræve påkravsgebyr, samt at restgælden kun skulle forrentes med 12% i tidsrummet fra den 13. marts 1991 og til indfrielsen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvist til følge med disse bemærkninger:

"K opsagde pantebrevet til indfrielse pr. 1. marts 1991, hvilket - uanset at opsigelse efter pantebrevets indhold først kunne ske pr. 1. september 1991 - blev accepteret af P. Først ved skrivelse af 27. februar 1991 fra E tilbød denne en forlængelse af lånefor-

holdet mod nedsættelse af renten med den 12. marts 1991 som acceptfrist, og det må lægges til grund, at dette var årsagen til, at K ikke betalte indfrielsesbeløbet rettidigt. På denne baggrund findes P - som også senere erkendt af denne - ikke at have været berettiget til at betragte indfrielsesaftalen som bortfaldet, og P kan derfor ikke gøre krav på gebyr for påkravet af 15. marts 1991 vedrørende terminsydelsen pr. 1. marts 1991.

Bestemmelserne om påkrav i tinglysningslovens § 42 a, stk. 2, og pantebrevsformular A, pkt. 9, litra a, angår spørgsmålet om kapitalens forfald som følge af ikke rettidig betaling af "renter eller afdrag" og kan ikke antages at omfatte "påkrav" om betaling af restgælden efter et pantebrev, der af debitor er opsagt til indfrielse. Allerede af denne grund har P heller ikke været berettiget til at beregne sig påkravsgebyr efter pantebrevsformularens pkt. 3 af restgælden pr. 1. marts 1991.

K accepterede ikke E's tilbud om fortsættelse af låneforholdet mod rentenedsættelse, og K's påstand om nedsættelse af renten fra 16% til 12% for tiden efter den 12. marts 1991 kan derfor ikke tages til følge.

Efter det anførte tages K's påstand til følge for så vidt angår de to opkrævede påkravsgebyrer, i alt 4.982,44 kr., hvilket beløb findes at burde forrentes som nedenfor bestemt."

Ankenævnet pålagde P at betale de 4.982,44 kr. med tillæg af rente efter renteloven fra den 4. april 1991.

Kendelse af 12. november 1991 i sag nr. 264/1991 (Betalingsservice, afmeldt terminsydelse. Erstatning).

Efter klageren K's anmodning herom bekræftede pengeinstituttet P ved meddelelse af 28. december 1989, at terminsbetalingen den 29. december s.å. til BRF og fremtidige opkrævninger fra BRF ville blive stoppet og slettet i betalingssystemet. Uanset dette gennemførtes betalingen af ydelsen pr. 29. december 1989, ligesom terminerne pr. 30. marts 1990 og 29. juni 1990 blev betalt. De tre terminer udgjorde i alt 34.920,09 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbagebetale 34.920,09 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P har erkendt, at man begik en fejl ved trods K's instruks at overføre de 3 terminsydelser til BRF. Ankenævnet finder, at P som konsekvens af denne fejl bør kreditere K's konto for de omhandlede beløb, i alt 34.920,09 kr., med valør de respektive debiteringsdage.

Det bemærkes, at Ankenævnet ikke har taget stilling til, hvorvidt P herefter kan gøre et berigelseskrav gældende mod K."

Kendelse af 12. november 1991 i sag nr. 267/1991 (Modregning i selvpensioneringskonto efter udløb af bindingsperioden).

Bindingsperioden for en af klageren K oprettet selvpensioneringskonto i pengeinstituttet P udløb den 15. september 1989.

Efter gennemførelsen af en tvangsauktion over K's ejendom i 1982 opgjorde P sin fordring på K til 35.635,79 kr.

Efter modtagelsen af overførselsbegæringen vedrørende selvpensioneringskontoen den 29. januar 1990 opgjorde P kontoen den 30. januar 1990 og foretog modregning for sit krav på K i det opgjorde beløb på 34.113,12 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at reetablere selvpensioneringskontoen og udbetale denne.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Indeståendet på en selvpensioneringskonto må anses for omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 512, stk. 3, således at udlæg i indeståendet først kan foretages, når der er gået 3 måneder efter den dag, da kontohaveren kunne kræve indeståendet udbetalt. Herefter må også modregning fra pengeinstituttets side være afskåret indtil dette tidspunkt.

I det foreliggende tilfælde udløb bindingsperioden den 5. september 1989, og P's modregning den 30. januar 1990 må derfor anses for berettiget. Det forhold, at P i 1987 havde afslået en begæring om overførsel af kontoen til et andet pengeinstitut, findes ikke at kunne føre til et andet resultat."

Kendelse af 30. december 1991 i sag nr. 277/1991 (Modregning, selvpensioneringskonto).

Den 2. januar 1987 foretog pengeinstituttet P modregning i et indestående på klageren K's selvpensioneringskonto, hvis bindingsperiode udløb 1. januar 1987. Modregningen skete for et krav, som bestod efter tvangsauktion over K's ejendom i 1984.

Under klagesagen oplyste P, at K antagelig ikke modtog underretning om ophævelsen af selvpensioneringskontoen før end omkring 1. februar 1991. I marts 1991 anmodede K via et andet pengeinstitut P om, at kontoen overflyttedes, hvilket P afslog.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale selvpensioneringskontoens indestående.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Indestående på en selvpensioneringskonto må anses for omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 512, stk. 3, således at udlæg i indeståendet først kan foretages, når der er gået 3 måneder efter den dag, da kontohaveren kunne kræve indeståendet udbetalt. Herefter må også modregning fra pengeinstituttets side være afskåret indtil dette tidspunkt.

Den modregning i indeståendet på K's selvpensioneringskonto, som P foretog den 2. januar 1987, dagen efter bindingsperiodens udløb, var derfor uberettiget. Da P ikke gav K meddelelse om den foretagne modregning, og K således ikke fik mulighed for at protestere mod denne, findes konsekvensen at måtte være, at P er forpligtet til at udbetale indeståendet med tillæg af renter til K uden nu at kunne foretage modregning heri".

Kendelse af 22. november 1991 i sag nr. 295/1991 (Oprettelse af indlånskonto. Pligt. Afvisning, konkret formueretlig tvist).

Klageren K henvendte sig i en af pengeinstituttet P's afdelinger med henblik på at oprette en konto med tilhørende bog til indsættelse af K's folkepension. Ifølge K ønskede P ikke at have hende som kunde, medens P for Ankenævnet oplyste, at en drøftelse af K's forhold mandede ud i, at P valgte ikke at indlede et kundeforhold.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at P havde været uberettiget til at afvise at lade hende oprette en indlånskonto os P.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet afviste at behandle klagen med følgende bemærkninger:

"K har ikke nedlagt påstand om, at P skal tilpligtes at oprette en indlånskonto for hende. Ankenævnet finder herefter, at klagen ikke kan anses for at angå en konkret formueretlig tvist, og at klagen derfor falder udenfor nævnets kompetence.

Ankenævnet finder dog anledning til at bemærke, at et pengeinstitut efter nævnets opfattelse normalt bør oprette en indlånskonto for en person, der måtte ønske det, med mindre der foreligger en rimelig og saglig begrundelse for at afvise anmodningen herom."

Kendelse af 22. november 1991 i sag nr. 348/1991 (Modregning, budgetkonto).

Den 9. januar 1991 meddelte pengeinstituttet P klageren K, at man havde ophævet K's budgetkonto og lønkonto og krediteret provenuet herfra på K's lån hos indklagede. Lånet havde i længere tid været misligholdt. K havde i december 1990 anmodet om overførsel af sine konti til andet pengeinstitut.

Fra K's budgetkonto blev månedligt betalt husleje med ca. 3.400 kr. samt fagforeningskontigent m.v.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale K det beløb, der indestod på K's budgetkonto primo januar 1991, 4144,35 kr..

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P findes ikke at have været berettiget til at foretage modregning i indeståendet på K's budgetkonto, hvilket indestående efter aftale med K skulle anvendes til betaling af bl.a. K's månedlige husleje."

Kendelse af 30. december 1991 i sag nr. 350/1991 (Pantebrevslån, løbetid, utilstrækkelig ydelsesregulering).

Ved pantebrev underskrevet den 3. juli 1975 lånte klageren K 75.000 kr. af pengeinstituttet P. Ifølge pantebrevet var renten variabel og fastsattes til enhver tid af P. Det var endvidere anført, at "ved nedsættelse eller forhøjelse af renten, ændres ydelsen tilsvarende". Lånets løbetid var i øvrigt anslået til ca. 15 år.

Efter betaling af december termin 1990 udgjorde pantebrevets restgæld 21.942,85 kr. I foråret 1991 forespurgte K om baggrunden for lånets restgæld henset til, at der var aftalt en afvikling på 15 år. Under sagens behandling for Ankenævnet oplystes, at P i en periode omkring 1980 som følge af et højt renteniveau ikke regulerede lånets ydelse fuldt ud.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at lånet var færdigbetalt med ydelsen pr. 11. december 1990.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Et flertal af Ankenævnets medlemmer tog K's påstand til følge. Ankenævnets bemærkninger var således:

"Det blev ved lånets oprettelse i juli 1975 aftalt, at lånets løbetid skulle være ca. 15 år. Bestemmelsen i pantebrevet om, at ydelsen ved nedsættelse eller forhøjelse af renten ændres tilsvarende, må forstås således, at P har tilsikret K, at løbetiden i hvert fald i det væsentlige ville blive fastholdt uanset renteændringer. Ankenævnet finder derfor, at P begik en fejl ved uden K's samtykke gennem en periode at undlade at forhøje ydelsen svarende til renteforhøjelsen med den konsekvens, at løbetiden blev forlænget med flere år.

Der findes ikke at være grundlag for at fastslå, at K burde have indset, at ydelsen ikke blev reguleret i tilstrækkeligt omfang."

4 medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder, at K efter det anførte har krav på, at lånet anses for afviklet efter betalingen af ydelsen pr. 11. december 1990."

1 medlem udtalte:

"Jeg finder ikke, at K har lidt noget tab ved, at der er sket en langsommere afvikling af gælden end aftalt, og stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

5

Kendelse af 19. december 1991 i sag nr. 390/1991 (Kaution, alskyldserklæring, supplerende kautionserklæring).

I juni 1988 ydede pengeinstituttet P klagerne K's datter D et lån på 56.600 kr. samt et billån på 106.000 kr. K kautionerede til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som D havde eller senere måtte få overfor P maksimeret til 50.000 kr.

Efter at D havde afhændet bilen i 1989, og provenuet herfra var krediteret billånet, hvis restgæld nu var ca. 31.000 kr., bevilgede P D et lån på 60.000 kr., og K kautionerede ved særskilt kautionserklæring for dette lån.

I juli 1991 ønskede D en sammenlægning af de to lån hos P, som herefter anmodede K om at underskrive ny kautionserklæring på 110.000 kr. i forbindelse med omlægningen til ét lån.

K protesterede og indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K's kautionsforpligtelse alene udgjorde 60.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med følgende bemærkninger:

"Det fremgår af sagen, at K i juni 1988 i forbindelse med D's overførsel af sit engagement til P kautionerede for enhver forpligtelse, som D havde eller måtte få overfor P, dog begrænset til 50.000 kr. I forbindelse med P's ydelse af lånet på 60.000 kr. i maj 1989 til D, i hvilken forbindelse P indhentede særskilt kautionserklæring fra K, burde P have gjort det klart for K, at deres samlede kautionshæftelse herefter ville være 110.000 kr., og således fremhævet, at den nye kautionserklæring ikke afløste den i juni 1988 afgivne kautionserklæring, men blot var en yderligere forpligtelse for K.

Under disse omstændigheder findes P alene at kunne støtte ret på den af K den 26. juni 1989 underskrevne kautionserklæring."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

V E D T Æ G T E R

F O R

P E N G E I N S T I T U T A N K E N Æ V N E T

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Udenfor Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt

omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for Ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, med mindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp,

fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelser af klagerens og eventuelle trediemænds identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, med mindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

§ 12

Stk. 1. Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover en formand og en næstformand, der begge skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller næstformanden og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsen-

tant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Stk. 1. Ved aftalen mellem Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening fastsættes regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

Stk. 2. Ankenævnet tegnes vedrørende de i stk. 1 nævnte forhold af de nævnte to foreninger i fællesskab.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.